

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA REVIJA, KI ŠE IZHAJA

PLANINSKI

U E S T N I K

9
2019

TEMA MESECA

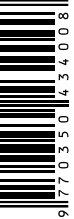
40 let šole v Manangu

Z NAMI NA POT

Ziljska dolina

TELEFON

Test aplikacij



3,90 €

IZ PLANINSKE ZALOŽBE – AKCIJA

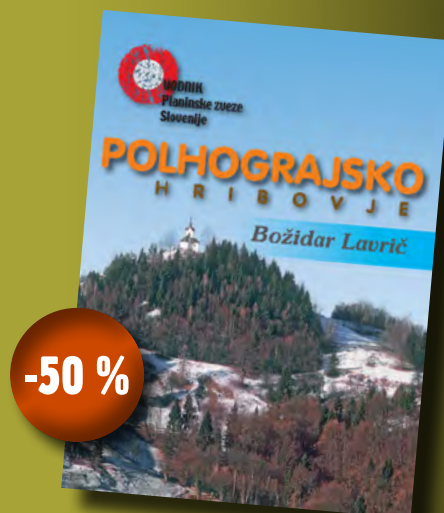
VODNIK POLHOGRAJSKO HRIBOVJE, Božidar Lavrič

V vodniku so na 144 straneh opisane poti v Polhograjskem hribovju, ki se zahodno od Ljubljane dviga nad Sorškim poljem. Poljanska Sora ga na severu loči od Škofjeloškega hribovja. Marsikdo hribovje še vedno poimenuje Polhograjski Dolomiti po kamnini, ki se zlasti v višjih delih gorstva prikaže na plan kot veliki, škrbinasti zobje. V vodniku so opisane poti iz doline Gradaščice, iz doline Horjulščice, iz Medvod, Poljanske doline in iz Ljubljane.

Format: 120 x 160 mm; 144 strani, šivano z nitjo, okrogel hrbet

CENA: V času od 15. 9. 2019 do 15. 10. 2019 lahko vodnik kupite po akcijski ceni s 50-odstotnim popustom: 4,95 €* (redna cena: 9,90 €*).

*DDV je obračunan v ceni. Stroške poštnine plača naročnik.



NOVO

SLOVENSKA PLANINSKA POT / SLOVENIAN MOUNTAIN TRAIL

Slovenska planinska pot (SPP) je najbolj priljubljena vezna pot v Sloveniji ter ena najstarejših v Evropi in na svetu. Novi vodnik Slovenska planinska pot izpod peresa prekaljenih piscev gorniške literature Gorazda Goriška, Mojce Stritar Kučuk in Andraža Poljanca je v slovenščini izšel v treh delih oktobra lani, kot odgovor na vse večje zanimanje tujcev za Slovensko planinsko pot pa v prevodu Gorazda Pipenbaherja izhaja vodnik v angleščini v eni knjigi in vsebuje tudi napotke za varnejši obisk gora.

Format: 130 x 210 mm; 232 strani, integralna šivana vezava

VPRAŠAJ GORO, Joža Mihelič

Avtobiografsko delo Vprašaj goro Joža Miheliča je žlahtna pripoved o skromnih in poštenih ljudeh, ki so živeli predani svojemu rodu, domu in zemlji. Je spomin na otroštvo v Bohinju, na prijateljske vezi, ki so nastale v dobi zorenja, na plezalne začetke in najpolnejša leta njegovega alpinizma ter na turno smučanje, ki mu Joža Mihelič ostaja zvest vse življenje. Nov slavospev bohinjskim goram odlikujeta izbrušen slog in ljubezen do gora, po katerem slovijo tudi dela Joževega brata Tineta Miheliča.

Format: 165 x 240 mm; 216 strani, integralna šivana vezava



INFORMACIJE · NAKUP · NAROČILA

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE, PLANINSKA TRGOVINA PZS

NA SEDEŽU Ob železnici 30a, Ljubljana, v času uradnih ur
(v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure; odmor za malico 10.30–11.00).

PO POŠTI p. p. 214, SI-1001 Ljubljana

PO TELEFONU 01 43 45 684 v času uradnih ur brezplačna telefonska številka 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu)

PO FAKSU 01 43 45 691

E-NAROČILA trgovina@pzs.si ali spletna trgovina PZS: <http://trgovina.pzs.si>

SLOVENSKI PLANINSKI MUZEJ

Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana · telefon: 08 380 67 30 · faks: 04 589 10 35 · e-naročila: info@planinskimuzej.si

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK:

Planinska zveza Slovenije

ISSN 0350-4344

Izhaja petnajstega v mesecu.

Planinski vestnik objavlja izvorne prispevke, ki še niso bili objavljeni nikjer drugje.
119. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA:

Planinska zveza Slovenije

Uredništvo Planinskega vestnika

Ob železnici 30a, p. p. 214

SI-1001 Ljubljana

T: 01 434 56 90, F: 01 434 56 91

E: pv@pzs.si

www.planinskivestnik.com

www.pvkazalo.si

www.facebook.com/planinskivestnik

ODGOVORNI UREDNIK:

Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR:

Emil Pevec (tehnični urednik), Marta Krejan Čokl, Zdenka Mihelič, Irena Mušič Habjan, Mateja Pate, Dušan Škodič, Tina Leskošek, Mire Šteinbuch

ZUNANJI SODELAVEC:

Peter Šilak

LEKTORIRANJE:

Marta Krejan Čokl, Mira Hladnik, Vera Šeško, Sonja Čokl, Darja Horvatič (korektorica)

OBLIKOVANJE:

Mojca Dariš

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK:

Schwarz print, d. o. o.

Tiskano na NEO MATT papirju, Triglav papir

NAKLADA: 4500 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni tudi nujno mnenje uredništva in PZS. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje:

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije, Ob železnici 30a, p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali po telefonu 080 1893 (24 ur na dan) in na naslovu: <https://clanarina.pzs.si/vestnik.php>.

MODRA ŠTEVILKA

080 18 93

Transakcijski račun PZS:

IBAN: SI56 6100 0001 6522 551

SWIFT: HDLSI22

DELAVSKA HRANILNICA D.D. LJUBLJANA

Naročnina 39 EUR, 63 EUR za tujino, posamezna številka 3,90 EUR. Člani PZS so upravičeni do 25% popusta na letno naročnino Planinskega vestnika. Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odgovore do 1. decembra za prihodnje leto.

Izdajanje revije sofinancira Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (ARRS), št. pog. 630-183/2017-1.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancira Ministrstvo za šolstvo in šport RS in Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS.

FS Fundacija za šport

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:

Greben Trentskega Pelca z Ušjem v ospredju (greben Véverica po Henriku Tumi)

Foto: Dan Briški

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli zaradi hoje in plezanja po gorah po navodilih iz te revije.



Srečanje z domačinom

Na pragu pomladi sem med sprehodom po robu naše planote naletela na gospoda, ki je z roba zamrznjenega kala s krampom odstranjeval kamne. Lahko bi šla tiho mimo, saj me najverjetneje ne bi opazil, tako je bil zaverovan v svoje delo, a sem ga po lepi planinski navadi pozdravila. Potem me je prešinilo, da je tistih nekaj sekund, kolikor bi trajalo, da mu pokažem hrbet, čisto preveč dolgih, da bi šla mimo brez kakšne vljudnostne fraze, zato sem ga skrajno izvirno, domišljujoč si, da sem duhovita, pobarala, ali igra hokej. Prizanesljivo me je pogledal izpod čela in z nejevoljo v glasu dejal, da pospravlja za drugimi. Potem se je razgovoril, da mora neprestano čistiti kal, namenjen napajanju živine, saj mu mimoidoči, verjetno najmlajši, ki zlasti radi gojijo to disciplino, sproti polnijo vodno kotanjo s kamenjem. Kali so na sušni kraški planoti dragocena redkost, in ko naletimo na kakšnega, nas kar sam pokliče k postanku, odrasle morda k opazovanju življa v njem, otroke pa k prijubljeni igri metanja kamenčkov v vodo. Pomodrovala sem nekaj o opozorilni tabli, ki bi vljudno nagovorila pohodnike, pa se je samo nasmejal in odmahnil s roko, češ da je bob ob steno ... Nekoliko naprej ob poti je cel kup opozoril, naj se obiskovalci držijo planinske poti, ki vodi čez pašnik, a po njem hodijo križem kražem, je razlagal naključni sogovornik. "Potem pridejo do električnega pastirja, in ko želijo čezenj, jih strese, zato v jezi izpulijo kolce," je pribil in dodal, da od pomladi do jeseni vsak ponedeljek zjutraj obhodi pašnik, da popravi ograjo, če ga kdo od sovaščanov že prej ne pokliče, da so živali izkoristile priložnost in se mastijo na kakšni njivi ... "Nemš ke, mestni ldje," sem pametovala v približku lokalnega narečja in potem slišala še, kako naš podalpski narod ne spoštuje zasebne lastnine, saj se poleti priložnostni nabiralci gozdnih jagod *posejo* tako rekoč na dvoriščih domačij. Misli so mi splavale v preteklost. Sem mestno dete. No, lahko bi rekla predmestno. Otroška leta sem preživela v naselju, od strogega centra prestolnice oddaljenem četrto ure hoje, v njem takrat marsikje še ni bilo ne asfalta in ne ograj med sosedi. Zrasla sem v času socializma, ko je bilo "vse naše" in smo brez pomislekov po mili volji nabirali gobe, kostanj, borovnice, regrat in druge dobrote po primestnih gozdovih in travnikih. Pa *rabutali* koruzo in češnje in jabolka pri sosedih ali najbližjem kmetu. Kar se Janezek nauči, to Janez zna, zato ni čudno, da smo se zelo podobno v najstniških letih obnašali v plezališčih. Nič se nismo spraševali, ali je lastniku zemljišča, na katerem je stalo skalovje našega poželenja, prav, da se mu mimo hiše redno sprehajajo gručne neznancev, da mu *puščajo iztrebke* za vsako skalo ali grmom, si polepšajo družabne večere s tabornim ognjem in prenočujejo pod steno ... Spomnim se, kako je nekoč nekemu kmetu prekipelo in je prepovedal vožnjo po cesti do svoje domačije, po kateri smo si krajšali dostop k plezališču. Sveta nebesa, kako smo ga grdo gledali, saj smo odtistihmal morali pešačiti celih petnajst minut dlje! Nikomur niti na misel ni prišlo, da bi na stvar pogledal z drugega – kmetovega – zornega kota. S to perspektivo sem se začela ukvarjati šele, ko sem mnogo let pozneje po čudnih potih gospodovih postala – članica kmečkega gospodinjstva. In spoznala, kako hitro je mogoče obrniti ploščo, ko stopiš v čevlje drugega! Občutek imam, da bi bila moja toleranca do takega obnašanja, kot smo ga bili vajeni nekdanji obiskovalci sten kraškega roba in drugih priljubljenih plezališč, neprimerno nižja. Prepričana sem, da noben meščan ne bi ostal ravnodušen, če bi mu čez vrt (ki naj bo prispejoda za posestvo) hodili neznanci, pod okrasnim grmičevjem puščali smrdeče kupčke, spotoma oskubili jagodičevje in se utaborili na še posebej prijetnem koncu vrta, kjer bi bilo mogoče v zavetju zakuriti taborni ogenj, ob

katerem bi bolj ali manj ubrano zapela bolj ali manj trezna družčina privržencev aktivnega preživljanja prostega časa v naravi. Bržkone so tem podobne izkušnje (in še tiste s prostim pretokom domačih ljubljencev) privedle do kulture postavljanja ograj med sosedi v mestih. Na deželi je drugače le to, da lastniki svojih zemljišč nimajo ograjenih zaradi njihove velikosti in nepraktičnosti ograj pri gospodarjenju s posestvom.

Kaj imajo vrtovi in kmetje opraviti s planinstvom? Marsikatera planinska pot vodi čez zasebna zemljišča. Spomnimo se na to naslednjič, ko bomo hodili po njej, in se obnašajmo v skladu z načelom, da smo v naravi le na obisku – naj to ne velja le za divjino, temveč tudi za kulturno krajino, ki jo že stoletja ohranjajo tisti, ki živijo v stiku z zemljo. Ne nazadnje nas k temu zavezuje tudi častni kodeks slovenskih planincev: "Hodimo po označenih planinskih poteh in nikakor ne po bližnjicah ali po kmetijskih obdelovalnih površinah (travniki, polja). S tem skrbimo za boljšo lastno varnost in varnost ostalih udeležencev, preprečujemo erozijo in pokažemo spoštovanje do lastnine in dela prebivalcev v gorskem svetu. Za ohranjanje gorskega okolja skrbimo z osebnim zgledom in ravnanjem, tako da nikjer ne odmetavamo odpadkov, le-te odnesemo s seboj v dolino in jih odložimo na za to določenih mestih. Planinci ne povzročamo hrupa, ne prožimo kamenja, ne kurimo ognja v gozdu ali njegovi bližini in ne uničujemo cvetja ne glede na to, ali je zaščiteno ali ni. Tudi ne delamo škode na planinskih pašnikih, objektih in nasadih, saj se zavedamo, da imajo tudi tisti, ki prihajajo za nami, pravico do pristnega, čistega okolja. Vsak planinec naj bo zgled drugim, zlasti mladim."

Bodimo torej vzor tistim, na katerih svet stoji, in poskrbimo za dobre odnose med lokalnimi prebivalci in mimoidočimi obiskovalci. Cenimo možnost, da se po zasebnih zemljiščih še vedno lahko sprehajamo brez grožnje, da nam bo kdo odpihnil glavo, kot nas radi opozorijo v deželi svobode in priložnosti na drugi strani Atlantika.

Mateja Pate

UVODNIK

1 Srečanje z domačinom

Mateja Pate

40 LET ŠOLE V MANANGU

4 Slovenska šola v Nepal

Bojan Pollak

40 LET ŠOLE V MANANGU

9 Prvi tečaj leta 1979

Danilo Cedilnik

40 LET ŠOLE V MANANGU

12 Z znanjem bo življenje boljše

Jani Bele

40 LET ŠOLE V MANANGU

16 Če te nekdo prosi za pomoč, mu pomagaj

Anda Perdan

40 LET ŠOLE V MANANGU

20 Mimobežnice o šoli v Manangu

Tone Škarja

INTERJUJ

22 Ludovic Ravanel

Martina Čufar Potard

NAŠI SODELAVCI

26 Martina Čufar Potard

ODMEU

28 Kam je odšla Črna lepoticčka

Janko Humar



Z NAMI NA POT

34 **Ziljska dolina**

Mojca Stritar Kučuk

ČEŠKE GORE

43 **Uetrovna Snežka**

Damir Šantek

INTERJUJ

46 **Hervé Barmasse**

Jernej Šček

TEST APLIKACIJ

50 **Telefon kot karta in kompas**

Aljaž Anderle

NAŠI SODELAUCI

58 **Aljaž Anderle**

GEO IZLET

60 **Pomladanski izlet med slatinami**

Nina Rman

PLANINSKA DOŽIVETJA

64 **Dobro zgodnje jutro, gamsovke in gamsi!**

Boštjan P. Strnad



MINIATURA

66 **Zajec – zavojevalec**

Anka Rudolf

68 NOVICE IZ VERTIKALE

71 ŠPORTNOPLEZALNE NOVICE

73 LITERATURA

74 PLANINSKA ORGANIZACIJA

77 FILM

78 NOVICE

80 U SPOMIN

USEBINE USEH
PLANINSKIH VESTNIKOV
OD LETA 1895 DALJE NA
WWW.PUKAZALO.SI

POŠLJITE SPOROČILO
SMS S KLJUČNO BESEDO **GR55**
NA ŠTEVILKO **1919** IN PRISPEVALI
BOSTE 5 € ZA GRADNJO NOVIH
PROSTOROV DGRS KAMNIK.

